

Těch dlouhých dvacet let... FAMU v období normalizace

Petr Bednařík

Filmová a televizní fakulta Akademie múzických umění (FAMU) v Praze se po veleúspěšném období šedesátých let přehoupla do naopak velice nejistého období let sedmdesátých. Nepříznivý opar nadcházející normalizace v Československu pronikl i do otázek fakulty, týkajících se jak pokračování studia a tvorby, tak i samotného výběru studentů a pedagogů. Personální otázky setrvání současných kantorů na škole a příchodu nových se vztahovaly předně k jejich postoji k novému vedení KSČ a nedávným událostem v letech 1968 až 1969. Ideologicky závadní vyučující museli svá místa opustit. Noví vyučující však i přes svoji stranickou spolehlivost nedosahovali takých uměleckých kvalit, jako jejich předchůdci. Z hlediska výběru studentů hrál důležitou roli jejich dělnický původ, který je zvýhodňoval během přijímacího řízení. Vliv ideologie se promítl i do učebního plánu fakulty, kdy se například povinně vyučovaly dějiny KSČ a filozofie marxismu-leninismu. Z hlediska míry umělecké přípravy studentů lze spatřit odlišnosti napříč jednotlivými obory, na kterých učili více či méně umělecky inspirativní pedagogové. Nebylo však pravidlem, že by pod vedením stranicky přesvědčených vyučujících vznikaly jednoznačně tendenční studentské filmy. Některé filmové pokusy vedly dokonce k rozruchu mezi pedagogy a obviňování z podvracení anarchie. Po absolvování FAMU nebylo pro začínající tvůrce lehké realizovat vlastní filmy. Absolventi oboru režie například museli nejdříve projít procesem asistování ve Filmovém studiu Barrandov a následně přispívat pouze povídkovými filmy, než se dostali k vlastním celovečerním debutům.

Costume Design, or, What is Fashion in Film?

Drake Stutesman

Návrhářství filmových kostýmu se zatím dočkalo minimální pozornosti. Jedná se však o fenomén v rámci filmové produkce, ale i mimo něj. Ve 30. letech měly filmové kostýmy hollywoodské kinematografie obrovský dopad na světovou módu. Design kostýmů pomohl definovat dynamickou a důvtipnou identitu USA a pronikl i do amerického módního podnikání. S návrhářstvím značkových oděvů (couture clothes) má filmové kostýmní návrhářství sice mnoho společného, současně však mezi nimi panují rozdíly. Filmový kostým musí předně sloužit vyznění filmu s ohledem například na osvětlení scény a proporce herce, který jej nosí, aniž by sám kostým na sebe přitahoval přílišnou pozornost. Samo filmové publikum však současně nechápe kostýmy jako součást filmu. Některé kostýmy působí natolik živě, jako kdyby v nich postava opravdu žila. I přes toto zdání autenticity není realismus účelem kostýmů. Ty musí koordinovat právě s fyzickými proporcemi daného herce a k tomu vyjadřovat nějaký historicko-společenský kontext za účelem vyvolání určité odezvy u publika. Kvality návrhářství kostýmů hollywoodských filmů s jejich kombinacemi nejrůznějších stylů lze považovat za základy americké osobitosti.

Posibilites of Stardom in European Cinema Culture

Olof Hedling

Současný evropský film čelí krizi identity, což se odráží v jeho komerčním potenciálu. Neúspěchy evropských kinematografií na mezinárodním trhu jsou ještě více patrné při srovnání s mezinárodními úspěchy hollywoodské filmové produkce. I přes vysoké dotování tvorby filmů ze státních zdrojů a koprodukce s televizními stanicemi se evropskému filmovému průmyslu dosud nepodařilo vytvořit mezinárodně výdělečně silný protějšek Hollywoodu. To se dotýká i popularity evropského hvězdného systému a nakládání s ním. Současné evropské hvězdné osobnosti nejsou obecně schopny přilákat mezinárodní zájem financierů i diváků, což je často odůvodňováno národními, kulturními a jazykovými překážkami. Dalším důvodem je i diskurz mezi evropskými filmaři o spíše negativním chápání hvězdného systému, který například ve Francii hraje nedůležitou roli i v rámci národní kinematografie. Hedling nabízí několik jím postřehnutých poznámek a paradoxů, týkajících se problémů evropského star-systému. Co se týče jazykových bariér, v praxi se nezdají příliš nepřekonatelné, konkrétně u anglicky mluvícího publika, které dokáže akceptovat u zahraničních herců jejich výrazné akcenty. Proč by to tedy nebylo možné i v Evropě? Je rovněž fakt, že například zahraniční fotbalové osobnosti jsou, bez ohledu na jejich původ, v evropských komunitách považovány za fenomén. Proč by to filmových osobností mělo být jinak? Evropský filmový průmysl by se tak nemusel uzavírat před možnou spoluprací s hollywoodskými herci, což může zvýšit mezinárodní popularitu filmů. To si však může klást za úkol nejdříve pozměnit rigidní systém veřejné podpory filmů ze strany evropských států, který v současné době spíše brání možnostem vzniku mezinárodně úspěšné a hvězdné evropské kinematografie.